

עין משפט
גו מצוה

מ:

פוטר וא"ת למה הוצרך לומר צ"ה כר"ש לימא צ"ה לטעמייהו דאמר יג שאלה להקדש וי"ל משום דאכתי לצ"ה נהי דמזיר מיין לא הו נדור מיהא ליהוי מן הגרוגרות להכי קאמר כר"ש דפוטר לגמרי שלא התנדב כדרך המתנדבים שאם צא להיות נדור מן הגרוגרות הל"ל צלשון קונס כדרך הגודרים : **ב"ש** סברי בר"מ.

דאמר אין אדם מוילף דבריו לצטלה להכי הוי 'מזיר וכרבי יהודה' דמתני' דאמר נדור הוי וצ"ה סברי כר' יהודה דמתני' נדור מיהא הוי ודלא כר"ש דפטור לגמרי: **ב"ש** בר' יהודה. ונדור מיהא הוי וצ"ה כר"ש ואפילו נדור לא הוי: **יב"א** מן החיטין. שאין מנחה צאה שערוין אלא א' דחוטא ומנחת קנאות: **יב"א** עשרון שלם. שאין מנחה פחותה מעשרון והוי טעמא דכולהו: **ל"א אמרי ב"ש** מן הגרוגרות ומן הדבילה הוי נזיר. אע"ג דגרוגרות לא שייכי לנזירות כלל מטעמא דפרישית לעיל משום דאין אדם מוילף דבריו לצטלה ה"ג מן השערוין אע"ג דלא שייכי שערוין למנחה יציא חיטין דאין אדם מוילף דבריו לצטלה:

באומר אי"ו הייתי יודע בו'. צניית פפירוש אילו הייתי יודע שאין נודרים שערוין כו' אצל טעימי לומר דנודרין שערוין כמנחת חוטא ב' וקנאות ולולי זה הייתי נודר חטים להכי מייתי חטין וצננות וכן כקמח טעה צמנחת קנאות ב' וצמנן וצננות וכן צנתי עשרון לא דע שצריך להציא עשרון שלם: **ל"א** שנו א"א מן השעורים. דמלי למיתלי צטעות כיון דליכא אוחרי דהויין משעורים אצל מן עדשים לא מייתי כלום דליכא למיתלי צטעותא דליכא של [עדשים]:

מכדי חוקיה כמאן מוקי לה מתני'. דמנחות ככ"ג כו' ואומרים צ"ש דהוי מזיר מטעם דאמר' אין אדם מוילף דבריו לצטלה א"כ אפי' עדשים ניימו חטין: **הדר** ביה חוקיה מההיא. פי' ממאי דלוקי לה מתני' דמנחות ככ"ג ומוקי לה כרבי יוחנן ובאומר: **מתניתין** קשיתה בו' י'תני מן העדשים. כלומר אי מתניתין כצית שמאי ומטעם דאין אדם מוילף דבריו לצטלה ליתני עדשים דהוי רצותא טפי:

הרתם משום מעותא הוא ובאומר אילו הייתי יודע

הריני נזיר פרק שני נזיר

אמר הרי עלי מנחה (הציא קמה מציא סולת. או שאמר הרי עלי מנחה צלה שמן ולבונה כו': **מי לא אמרי צ"ש**. דאע"ג דלא קביל להיות נזיר אלא מן הגרוגרות הוי נזיר מן היין הכא נמי כי אמר מן השערוין מיייתי לה מסולת של חיטים הלכתי: **ור' יוחנן אמר אפילו סימא דברי הכל**.

דאפי' צ"ה מודו צהא דציא מן החיטים אע"פ שלא התנדב אלא מן השעורים כגון שאמר לכך התנדבתי שערוין שהייתי סבור שמציאין מנחה מהן אבל אילו הייתי יודע שאין נודרין אלא חיטין לא נדרתי שערוין הלכך א'ו' גמר צנפסיה לאיתויי מידי דבר חיצוא להכי יציא מן החיטין: **אלא כוּמַן שהסנדב מן השערוין**. דהתם הוא הואיל ומנחת סוטה ומנחת העומר מן השעורים קמייתי להו דממינו קרב לגבי מוצח להכי הוא דאמר דחל עליה נדבת מנחה ויציא מן החיטים: **אלא אמר מנחה מן העדשים**. שאין צמינו קרב לגבי מוצח לא מייתי ולא כלום: **מכדי חוקיה כמאן מוקי לה למתניסין**. דמנחות כצית שמאי: **והא עדשים לגבי מוצח בגרוגרות לגבי נזיר דמו**. וכי היכי דהתם אמרי צית שמאי דהוי נזיר הכל נמי כי אמר מן העדשים יציא מן החיטין: **הדר ציה חוקי**. דאמר לעיל ב"ש היא דלא אמרי צ"ש מן הגרוגרות הוי נזיר ב' אלא טעמא דמוקי לה ככ"ש דסבר לה כרבי נתן כלישנא צתרא דצית להו לצ"ש דנדור ואינו נזיר כר' יהודה דאמר באומר הרי הן עלי כקרבן דגרוגרות ודצילה כולהו צני נדר נינהו וכי היכי דלהלן אמרי צ"ש דהוי נדור משום דצני נדר נינהו הכא נמי כי אמר מן השערוין הואיל דצני הקרבה נינהו צמנחת העומר וצמנחת סוטה להכי הוא דאמרנין דמציא מן החיטין: **ואמאי הדר ציה חוקיה** כההיא לוקמא כמעיקרא כע"ק דאמר האומר מן הגרוגרות הוי נזיר גמור אע"ג דנזיר אין אסור בגרוגרות ולוקמא למתניסין דמנחות באומר הרי עלי עדשים ו' מציא מן החיטין אע"ג דעדשים אינן ראוים לגבי מוצח מידי דהוי אגרוגרות לגבי נזיר דהוי נזיר גמור: **מסניסין**. דמנחות קשיתה ו' אס אימא דצית להו לצ"ש נדור ואינו נזיר דלא צצירא להו כר' יהודה דאמר באומר הרי הן עלי קרבן דגרוגרות ודצילה צני נדר נינהו אלא

נזיר הוי וכי היכי דלהלן אמרי צ"ש דכי אמר הריני נזיר מן הגרוגרות הוי נזיר מן היין גצי מנחות מאי איריא דאמר מן השערוין דהוי דבר הראוי לגבי מוצח ליתני מן העדשים דהא עדשים לגבי מוצח כגרוגרות לגבי נזיר דמי אלא מתני' דמנחות ככ"ש ולא תני בה מן העדשים אלמא דלא הוי טעמא דציא מן החיטין אלא משום דהתנדב מן השערוין דצני הקרבה נינהו ודכוותה נמי גצי נזיר כי אמר הריני נזיר מן הגרוגרות לא הוי נזיר אלא נדור משום דצני נדר נינהו א' לצ"ש אית להו ד' כר' יהודה ומתני' דמנחות ככ"ש ולא צציה כלל (כלל) דאי צציה הא אמרי דאפילו נדור לא הוי משום דצלשון מזירות קא נדר הכא נמי כי אמר מן השעורים לא יציא מן החיטין שלא התנדב כדרך המתנדבין: **ור' יוחנן אמר אפילו מן העדשים**. יציא מן החטין: **והא א"ר יוחנן כו'**. וכדמוקים לה כגון דקא טעי אלמא דצמידי דטעי צה כגון שערוין משום דצני הקרבה נינהו ו' ה' [קא מוקין מתני' דמנחות אבל לא

צעדשים לדבריו דאמר אילו הייתי יודע שאין נודרין כך לא משגחינן ציה דסתמא דמילתא דצשערוין הוא דקא טעי אבל לא צעדשים: **לדבריו דחוקיה**. ו'אק"ל ר' יוחנן והכי קא"ל מ"ט הדרת כך משום דלא קתני ציה עדשים: **דלמא לא מיבעיא קאמר**. ו' דלא תימא דכי אמר מן העדשים דמייתי מנחה מעלייתא משום דליכא למימר דכי אמר הרי עלי מנחה מעלייתא קבל עליוהי והא דאמר צתרא לשון ראשון ויציא מן החיטין: **מ' אלא בעי למיהדר ציה קאמר דמידע ידע דמן העדשים אין מציאים כלום והרי לפטור עמנו קאמר ותפוס לשון ראשון ויציא מן החיטין: **מ' אלא כי אמר מן השערוין**. ודאי דצית לך למימר הכי דהואיל וצמינו קריצין דלהקריצ קאמר והכי קאמר אס אפשר דקדשה כמנחת העומר וכמנחת**

א' מנחות קג., ב' ג' ג' א' אלא התם ככ"ל, ד' ז"ל כמנחת העומר וכמנחת,

נוסחת הריב"ן
א' הלכך הואיל דמזר: ב' הוי נזיר דצית ליה לחוקיה הא' כצירא דהוי נזיר אלא טעמא כו': ג' ד"ש: ד' דצני יהודה: ה' קאמר למתנין: ו' קאמר:

א' גמ' ותפוס לשון ראשון אלא אפי' כי אמר מן השערוין אימא ודאי להכי קאמר: ב' ר"ש ד"ה ור' יוחנן ור' הלכך כיון דגמר נפשיה: ג' א' ד"ה ואמאי הדר ור' דמציא מן החיטין: ד' ד"ה מתני' ור' דאם איתא ור' גצי מנחות נמי כי אמר מן העדשים מיייתי מן החיטים מאי איריא דתני מן השערוין דהוי דבר ור' ואמאי הדר ור' דמציא מן החיטין: ה' ד"ה ואמאי הדר ור' ד"ה והא אמר ור' דצני הקרבה נינהו קתני למתניסין: ו' ד"ה דלא למא לא מיבעיא קאמר דלא מיבעיא כי אמר: ז' ד"ה אלא אפילו כי אמר מן השערוין דצית לך למימר הכי הואיל וצמינו קריצין ודאי דלהקריצ ככ"ל והידי' עם ד"ה וכמנחת סוטה:

גמ' ו"ש ד"ה. קשה לי הא טעמא דצ"ש דאין צלה צקדש וחו שיך צבירי נזיר דהוא נפסס בקדושה אצל הכא צלומר הרי עלי מנחה דלא הקדש על ציין ולא חיל הקדש על שום דבר רק שקיבל עליו להציל מנחה והוי רק נדר בעלמא וצפסוטו נראה דצלומר הרי עלי להציא עולה דמדה צ"ש דיש לו התרה:

הגהות מהר"ב
רשבורא

א' תוס' ד"ה יציא מן מלת דחוטא נמחק וצ"ה זה טעות דמנחת חוטא ג"כ צאה מן החיטין דוקא אלא ככ"ל אלא דעומר ומנחת קנאות או ז"ל אלא דטוטה ומנחת עומר. אורח משור: ב' ד"ה באומר אילו הייתי יודע ור' כמנחת חוטא נמחק מלת חוטא ור"צ עומר: ג' בא"ד וכן כקמח טעה צמנחת קנאות וצמנן וצננות טעה צמנחת חוטא וכמנחת קנאות ככ"ל א"י: ד' ד"ה התם משום טעמא הוא ור' יוחנן אמר ור' ג"צ כהן הס"ד ואח"כ מה"ד דליכא:

הגהות התוספות

- ז"ל והיינו. 2. מצות ורבי יוחנן אמר כי נמחקות.
- ז"ל מה שאמר. 4. ז"ל אס אפשר.

מסורת הש"ם

א' מנחות קג., ב' ג' א' אלא התם ככ"ל, ד' ז"ל כמנחת העומר וכמנחת,

נוסחת הריב"ן
א' הלכך הואיל דמזר: ב' הוי נזיר דצית ליה לחוקיה הא' כצירא דהוי נזיר אלא טעמא כו': ג' ד"ש: ד' דצני יהודה: ה' קאמר למתנין: ו' קאמר:

א' גמ' ותפוס לשון ראשון אלא אפי' כי אמר מן השערוין אימא ודאי להכי קאמר: ב' ר"ש ד"ה ור' יוחנן ור' הלכך כיון דגמר נפשיה: ג' א' ד"ה ואמאי הדר ור' דמציא מן החיטין: ד' ד"ה מתני' ור' דאם איתא ור' גצי מנחות נמי כי אמר מן העדשים מיייתי מן החיטים מאי איריא דתני מן השערוין דהוי דבר ור' ואמאי הדר ור' דמציא מן החיטין: ה' ד"ה ואמאי הדר ור' ד"ה והא אמר ור' דצני הקרבה נינהו קתני למתניסין: ו' ד"ה דלא למא לא מיבעיא קאמר דלא מיבעיא כי אמר: ז' ד"ה אלא אפילו כי אמר מן השערוין דצית לך למימר הכי הואיל וצמינו קריצין ודאי דלהקריצ ככ"ל והידי' עם ד"ה וכמנחת סוטה:

גליון הש"ם
גמ' ו"ש ד"ה. קשה לי הא טעמא דצ"ש דאין צלה צקדש וחו שיך צבירי נזיר דהוא נפסס בקדושה אצל הכא צלומר הרי עלי מנחה דלא הקדש על ציין ולא חיל הקדש על שום דבר רק שקיבל עליו להציל מנחה והוי רק נדר בעלמא וצפסוטו נראה דצלומר הרי עלי להציא עולה דמדה צ"ש דיש לו התרה:

הגהות מהר"ב
רשבורא

הגהות התוספות

- ז"ל והיינו. 2. מצות ורבי יוחנן אמר כי נמחקות.
- ז"ל מה שאמר. 4. ז"ל אס אפשר.

ב א מ' פ"א מהלכות מידות הלכה י ועין עם כ"מ:
ג ג ג מ' פ"ו מהלכות מעשה קדשת הלכה ט וע"ש כ"מ:

מוסף רש"י
מן הגרוגרות ומן הדבילה הוי נזיר. דכיון דאמר הריני מזיר חל עליה מזירות, ופי הדר ואמר מן הגרוגרות ומן הדבילה לא אמר כלום (ע"ל פ"ג אע"פ שאמר ענין שלמו צמירות, כיון דאמר הרי אני מזיר תפוס לשון ראשון והוי מזיר (מנחות פא).

פי' הרא"ש

לא נדר כדרך הגודרים שאין נזיר מן הגרוגרות: בש"א נדור ונזיר פי' נדור או נזיר אם אמר לא היה לבבי לנזיר? אלא שיהו עלי קרבין מן נדור ואם לא אמר כלום הוי נזיר ודבר כר"מ ור' יהודה ור' סברי כרבי יהודה דמתיר אליבא דב"ש היינו דלא כתי"ק ודלא כר' יהודה: קמה יביא סולת קמה שאינו מנופה יביא סולת מנופה. יביא שמן ולבונה שאין מנחת נדרה בא כלא שמן ולבונה: חצי עשרון יביא שערוין שאין מנחה פחות מעשרון חזין מנחת חביתין: אבל באומר אילו הייתי יודע שאין נודרים כך ור' ואיכא למימר שטעה לפי שיש מנחה באה שעורים מנחת העומר במנחת קנאות אבל במתני' כמאי איכא למשעי דלא אכל כלל גרוגרות לנזיר: אבל אמר מן העדשים לא אמר כלום דבאה לא טעי אישוי דאין מנחה באה שעורים: הדר ביה חוקיה לגבי ר' יוחנן ה"ג לתני מן העדשים ולי"ג קסבר חוקיה ב"ש כר' יהודה ובמנחות פ' המנחות לי"ג ליה והכי גריס התם אלא ש"מ משום דטעי הוא בשעורים טעי בעדשים לא טעי ויש לישב גריסת הספירם מתני' ככ"ש אליבא דתי"ק דאמר הוי נזיר דאי"כ אפי' מן העדשים נמי: אלא סבר כר' יהודה דאמר א' פליגי ור' היכי דמן הגרוגרות ומן הדבילה הוי נדור ומפרשי דבעי למימר שהיא מפרשת מן משום דשיך בהו איסור נדר ה"ה נמי הרי עלי מנחת מן העדשים יביא חטים כיון דיש מנחה דבאה שעורי' אבל אמר מן העדשים לאו כלום קאמר דאין מנחה חזי עדשים אבל הכי הוי מן הגרוגרות לא הוי נדור ה"ה מן השעורים לא יביא חיטים והא דר' יוחנן הוא דאמר באומר אילו הייתי יודע ור' ובעדשים לא טעו אישוי כי היכי דלכ"ה מן הגרוגרות לא הוי נדור ונזיר אפילו אי אמר אילו הייתי יודע

^[1] ז"ל דאמר דבאומר הרי הן עלי קרבן פליגי: